

Regionális egyenlőtlenségek Kínában

Gyuris Ferenc, IV. évf., ELTE TTK

Témavezető: **Nemes Nagy József** egyetemi tanár
ELTE Regionális Földrajzi Tanszék

Az elmúlt másfél évtized globalizációs folyamatának egyik legnagyobb nyertese kétségkívül a Kínai Népköztársaság. Az egykor a „népi kohókról” elhíresült ország ma rohamléptekkel tör előre a gazdasági nagyhatalmak listáján. A külső szemlélő által látott sikertörténetnek ugyanakkor megvan a maga árnyoldala is. A hihetetlen fellendülés hasznán mindmáig viszonylag kevesen osztoznak, az ország számos térsége egyelőre alig részesedik a fejlődés áldásaiból.

Előadásom célja, hogy regionális elemzési módszerek segítségével bemutassam azon fejlettségi ellentéteket, melyek Földünk legnépesebb államának határain belül feszülnek. Rövid elméleti bevezetőt követően elsőként a területi egyenlőtlenségek nagyságának időbeli alakulását vázolom fel súlyozott relatív szórás, Hoover-index és Gini-együttható, valamint a bőséges szakirodalom megállapításai segítségével, kiemelten törekedve a számok mögött megbúvó folyamatok feltárására. Ezután a fejlettségi egyenlőtlenségek földrajzi vonatkozásaira térek ki, vizsgálat alá vetve a Kínán belüli nyugat–kelet ellentéteket. Ismertetem ezek legfontosabb természeti, népességi, gazdasági és történelmi tényezőit, majd bemutatom statisztikai és térinformatikai elemzési eredményeimet, melyek árnyalják a nyugat–kelet dichotómiáról alkotott képünket, és a gyakran emlegetett „fejlettségi lejtő” helyett egyfajta „fejlettségi teknő” definiálásának szükségét vetik fel. Ezzel kapcsolatban külön kitérek az északnyugati Xinjiang tartományra, mint a területi fejlettség általam felvázolt új területi szerkezetének meghatározó alkotóelemére. Végezetül pontdiagram és regressziószámítás segítségével felvázolom a kínai tartományok fejlődési pályáit, melynek alapján három csoport, a fejlettek, a felzárkózók és a leszakadók köre különíthető el. A három kategória fejlődési kilátásainak értékelése révén lehetőség nyílik a Kínán belüli konvergencia klubok meghatározására, valamint a területi egyenlőtlenség jövőbeli alakulásának felvázolására is.